

Saksframlegg

Sak 7/23: Anmodning om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 5/Hedmark i 2023- 2024

Sekretariatets forslag til anmodning

Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om 10 årlige ynglinger av gaupe i region 5 Hedmark. Nemnda anser at bestanden av gaupe ligger under det regionale bestandsmålet, og at nemnda ikke har myndighet til å fatte vedtak om kvote for skadefelling av gaupe i 2023-2024, jf. rovviltforskriften §§ 8, jf. også §§ 4 og 7.

For å forebygge skader på husdyr og tamrein forårsaket av gaupe, anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 5/ Hedmark. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om gaupas bestandsstatus og -utvikling.

Rovviltnemnda anmoder Miljødirektoratet om å fatte et vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 5/Hedmark. Nemnda anbefaler en kvote på 2 dyr.

Bakgrunn for saken

Skadefelling av gaupe er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. [rovviltforskriften](#) henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket.

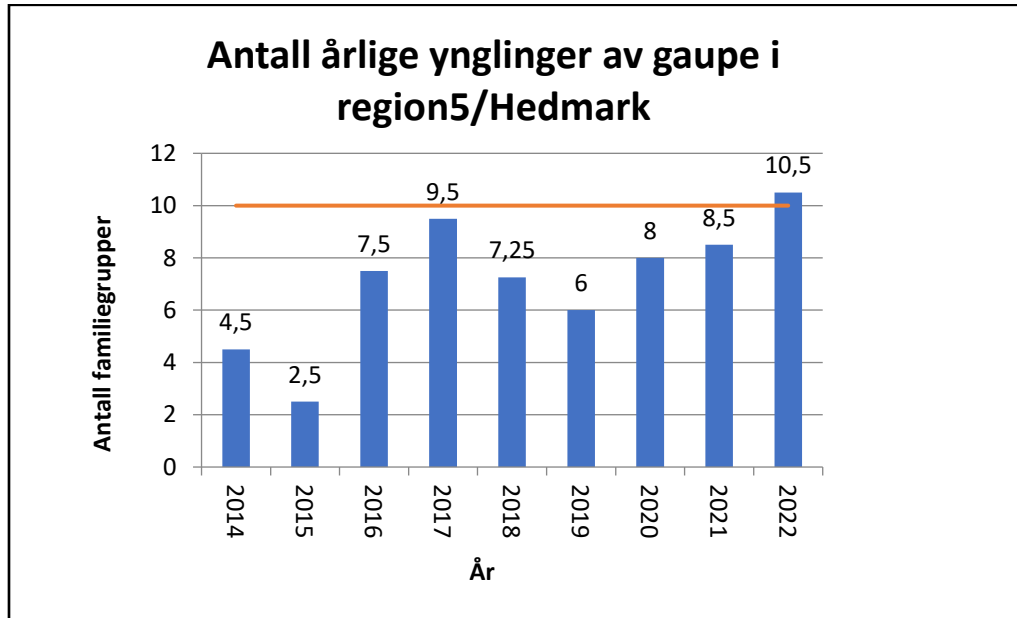
Skadefelling retter seg mot enkeltindivider, og er ikke et virkemiddel som kan benyttes til å regulere bestanden. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten for betinget skadefelling kan derfor heller ikke direkte sammenlignes med en kvote for lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen.

Bestandssituasjon for gaupe

Den siste offisielle bestandsrapporten for gaupe er NINA-rapport 2155 [«Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2022»](#). På landsbasis hadde gaupebestanden sin siste topp i 2000 med 92 ynglinger. Etter dette ble antall familiegrupper jevnlig redusert frem til 2014, før bestanden synes å ha stabilisert seg med mindre svingninger i perioden 2014-2019. Gaupebestanden lå så sent som i 2020 og 2021 over det nasjonale bestandsmålet på 65 ynglinger, men i 2022 var det en nedgang til 58,5 ynglinger og bestanden lå da under det nasjonale bestandsmålet.

I region 5/Hedmark er det regionale bestandsmålet på 10 ynglinger. Gaupebestanden i regionen har over år ligget under dette målet. De siste tre årene har det vært en øking i antall familiegrupper, og i 2022 ble det påvist 10,5 familiegrupper av gaupe. Gjennomsnittet for de tre siste årene (2020-2022) er på 9 familiegrupper. Bestanden ligger dermed fortsatt under bestandsmålet for region 5, med utgangspunkt i gjennomsnitt for de tre siste årene.

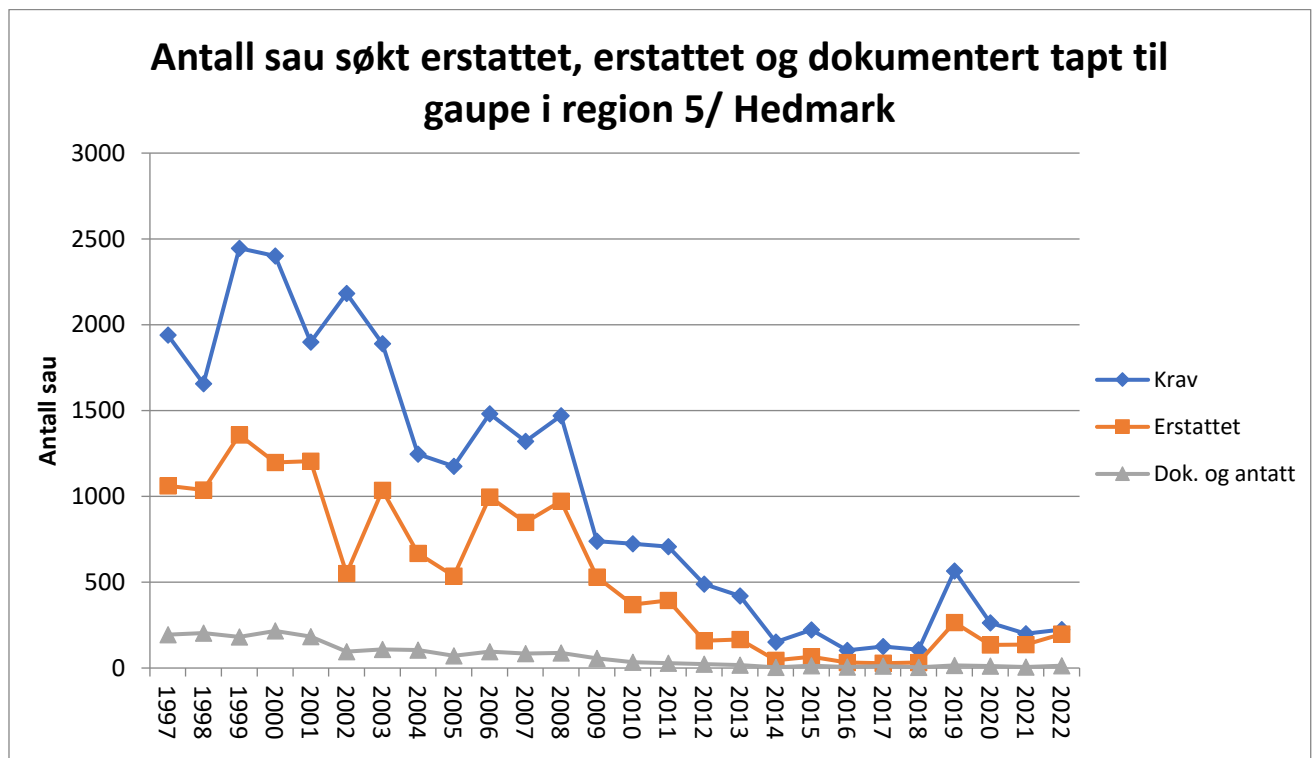
Figur 1: Figuren viser antall familiegrupper av gaupe før jakt i region 5/Hedmark i perioden 2014 til 2022. Den røde linjen angir bestandsmålet for region 5. Data hentet fra [NINA Rapporten](#).

Det har de siste 3 årene registrert irregulær avgang av 6 gauper i region 5/Hedmark. Det meste av avgangen skyldes påkjørsel av tog/bil. Det har i perioden fra 2014 kun blitt felt en gaupe på skadefelling (Ringsaker i 2022), og det har ikke vært kvotejakt i regionen i perioden.

De regionale prognosene for 2023 tilsier at region 5/ Hedmark mest sannsynlig vil ligge over bestandsmålet i 2023.

Taps- og skadesituasjonen for husdyr og tamrein på beite

Det har vært en nedadgående trend på gaupeskader på sau over år, se figur 2. De siste årene har trenden vært litt stigende. I 2022 ble det dokumentert 14 sau tapt til gaupe. Det ble erstattet 199 sau som tapt til gaupe.

Figur 2: Figuren viser antall sauer og lam som er krevd erstattet (blå linje) som drept av gaupe og antall dyr som er erstattet (oransje linje) som tapt til gaupe i Region 5/Hedmark i perioden 1997 til 2022.

Det forekommer også gaupeskader på tamrein. Skadeomfanget varierer fra år til år, og det ble sist dokumentert tap til gaupe på rein i 2019 (en dokumentert skade).

Vurderinger og innstilling fra sekretariatet

Roviltnemndas myndighet

Roviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndas myndighet skal for gaupe baseres på gjennomsnittet for de tre siste års ynglinger.

Ifølge den siste offisielle bestandsrapporten for gaupe er gjennomsnittet av antallet ynglinger i region 5/Hedmark de tre siste årene (2020-2022) på 9. Bestanden ligger dermed under bestandsmålet på 10 ynglinger og sekretariatet vurderer at nemnda har ikke myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling.

Om behov for kvote for betinget skadefelling

Det er et begrenset antall søknader om skadefellingstillatelse på gaupe hvert år. Det felles sjeldent gaupe på skadefelling sommerstid i region 5, men det ble i 2022 felt en gaupe på skadefelling i Ringsaker kommune. Det har forekommet noe skader i inngjerdede beiter samt skader i utmark, og sekretariatet anser at det er nødvendig med en kvote for betinget skadefelling av gaupe for å kunne håndtere akutte skadetilfeller, inkludert skadesituasjoner i reinbeiteområdene.

Sekretariatet for rovviltneemnda i region 5

I 2022 fastsatte Miljødirektoratet en skadefellingskvote på 2 gauper i region 5. Kvoten ble senere utvidet med ett dyr, da den opprinnelige kvoten ble fylt (en gaupe felt på skadefelling og en gaupe påkjørt). For å forebygge skader på beitedyr, og med hensyn til bestandssituasjon for gaupe i regionen, anbefaler sekretariatet at nemnda anmoder Miljødirektoratet om å fastsette en kvote for betinget skadefelling på 2 gauper i regionen.

Sekretariatets konklusjon

Gjennomsnittet av antall ynglinger av gaupe i region 5 de siste 3 årene ligger under bestandsmålet, og rovviltneemnda har ikke myndighet til å fastsette kvote for skadefelling. Sekretariatet anbefaler at nemnda anmoder Miljødirektoratet om en kvote for betinget skadefelling på 2 gauper i region 5/ Hedmark i 2023-2024.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Silje Bøe
seniorrådgiver

Sekretariatet for Rovviltneemnda i region 5, 8.5.2023